

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-829/21 a C-129/22

TE
a
RU, právně zastoupená TE,
v.
Stadt Frankfurt am Main
a
EF
v.
Stadt Offenbach am Main

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko, Německo) a Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu, Německo)]

Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 29. června 2023

„Řízení o předběžné otázce – Přistěhovalecká politika – Právní postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109/ES – Článek 9 odst. 4 druhý pododstavec, čl. 14 odst. 1, čl. 15 odst. 4 druhý pododstavec, čl. 19 odst. 2 a článek 22 – Právo státních příslušníků třetích zemí na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě – Udělení ‚povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU‘ s neomezenou dobou platnosti prvním členským státem – Státní příslušník třetí země nepřítomný na území prvního členského státu po dobu delší šesti let – Následná ztráta nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta – Žádost o prodloužení povolení k pobytu vydaného druhým členským státem podle ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109/ES – Zamítnutí žádosti druhým členským státem z důvodu ztráty tohoto nároku – Podmínky“

- 1. Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Přistěhovalecká politika – Postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109 – Odnětí nebo ztráta právního postavení – Důvody – Nepřítomnost na území členského státu, který přiznal postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, po dobu delší šesti let – Následné zamítnutí prodloužení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III uvedené směrnice – Přípustnost – Podmínky
[Článek 4 odst. 3 SEU; směrnice Rady 2003/109, body 10 a 11 odůvodnění, čl. 2 písm. c) a d), čl. 8 odst. 2, čl. 9 odst. 4 druhý a třetí pododstavec, čl. 14 odst. 1, čl. 15 odst. 4, článek 16, čl. 19 odst. 2 a čl. 22 odst. 1 písm. b)]*

(viz body 41–45, 50–56, 61–73, 75, výrok 1)

2. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Přistěhovalecká politika – Postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109 – Odnětí nebo ztráta právního postavení – Důvody – Provedení členskými státy – Odlišná ustanovení provádějící čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109 – Ustanovení upravující odnětí povolení k pobytu na základě kapitoly III této směrnice v případě ztráty nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě, který toto postavení přiznal, bez konkrétního odkazu na některý z důvodů ztráty tohoto nároku – Přípustnost [Směrnice Rady 2003/109, čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec a čl. 22 odst. 1 písm. b)]*

(viz body 77–84, výrok 2)

3. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Přistěhovalecká politika – Postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109 – Podmínky pobytu ve druhém členském státě – Předložení dokladů o přiměřeném ubytování – Neprovedení této podmínky – Zamítnutí žádosti o udělení nebo prodloužení povolení k pobytu na základě kapitoly III směrnice 2003/109 z důvodu nedodržení uvedené podmínky – Nepřípustnost (Článek 267 SFEU; směrnice Rady 2003/109, čl. 15 odst. 4 druhý pododstavec)*

(viz body 86, 88, výrok 3)

Shrnutí

TE, ghanská státní příslušnice, a EF, pákistánský státní příslušník, získali povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU v Itálii, které je mimo jiné označováno jako „*illimitata*“ (neomezená [doba platnosti]). V letech 2013 a 2014 přicestovali na území Německa z Itálie. Německé orgány jim na základě jejich právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta přiznaného v Itálii vydaly v souladu s německou právní úpravou pobytu cizinců¹ povolení k pobytu platné na dobu jednoho roku.

Následně německé orgány zamítly žádosti TE a EF o prodloužení platnosti povolení k pobytu. Ti napadli toto neprodloužení u soudu. Pokud jde konkrétně o EF, prodloužení povolení k pobytu bylo odmítnuto na základě důvodu stanoveného v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109², že ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Itálii, jelikož v tomto členském státě již více než šest let nepobýval. Stejný důvod byl použit vůči TE v rámci řízení týkajícího se zpochybnění zamítnutí její žádosti o prodloužení povolení k pobytu.

Německé soudy, u nichž TE a EF podali žaloby, a sice Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud Hesenska, Německo) a Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu, Německo), se rozhodly položit Soudnímu dvoru několik otázek týkajících se výkladu směrnice 2003/109.

¹ – Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zákon o pobytu, výdělečné činnosti a integraci cizinců na spolkovém území) ze dne 30. července 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950), ve znění použitelném na spory v původních řízeních

² – Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/51/EU ze dne 11. května 2011 (Úř. věst. 2011, L 132, s. 1).

Soudní dvůr ve svém rozsudku mimo jiné upřesňuje podmínky, kterým podléhá takové rozhodnutí, jako jsou rozhodnutí dotčená ve věcech v původních řízeních, jímž se zamítá prodloužení povolení k pobytu státního příslušníka třetí země z důvodu, že tento státní příslušník byl po dobu delší než šest let nepřítomen na území členského státu, který přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, a ztratil tedy nárok na toto právní postavení.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve uvádí, že získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v „prvním členském státě“³ je podmínkou, kterou musí předem splnit státní příslušník třetí země, jenž si přeje získat nebo prodloužit povolení k pobytu ve „druhém členském státě“⁴ na základě ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109. Pokud tedy druhý členský stát konstatuje, že dotčený státní příslušník třetí země ztratil nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě zejména z důvodu, jak stanoví čl. 9 odst. 4 druhý pododstavec směrnice 2003/109, že byl po dobu delší šesti let nepřítomen na území prvního členského státu, brání toto konstatování prodloužení takového povolení k pobytu.

Pokud jde o datum rozhodné pro posouzení, zda je splněna podmínka týkající se nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, Soudní dvůr upřesňuje, že tímto datem je den, kdy dotčený státní příslušník třetí země podal žádost o prodloužení povolení k pobytu na základě ustanovení kapitoly III směrnice 2003/109. Druhému státu však nic nebrání v tom, aby přijal nové rozhodnutí o zamítnutí prodloužení platnosti nebo o odnětí povolení k pobytu na základě článku 22 uvedené směrnice, pokud má za to, že v průběhu správního nebo soudního řízení týkajícího se žádosti o prodloužení došlo ke ztrátě nároku na postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě.

Nakonec Soudní dvůr zdůrazňuje, že důkazní břemeno týkající se přiznání nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě nese v zásadě dotčený státní příslušník třetí země. Ze směrnice 2003/109⁵ nicméně vyplývá, že stále platné povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU umožňuje předpokládat, že tento státní příslušník tohoto postavení stále požívá. Je pravda, že tato domněnka není nevyvratitelná, neboť druhý členský stát může případně zkoumat některý z důvodů ztráty právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta uvedených v článku 9 směrnice 2003/109. Takové zpochybnění však předpokládá konstatování existence dostatečně konkrétních a shodujících se nepřímých důkazů o tom, že nastal některý z těchto důvodů.

V této souvislosti Soudní dvůr specifikuje ověření, která musí druhý členský stát v případě existence takových nepřímých důkazů provést s ohledem na důvod stanovený v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109 a případně požádat první členský stát o pomoc v souladu se zásadou loajální spolupráce⁶. Zaprvé státní příslušník třetí země musí být předem vyzván k předložení důkazů o případné přítomnosti na území prvního členského státu během šestiletého období uvedeného v tomto ustanovení, přičemž k zamezení ztráty nároku na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta postačuje přítomnost na tomto území po celkovou

³ – Podle čl. 2 písm. c) směrnice 2003/109 se jedná o členský stát, který poprvé přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

⁴ – Podle čl. 2 písm. d) směrnice 2003/109 se tímto výrazem rozumí „každý jiný členský stát než ten, který poprvé přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a v němž uvedený dlouhodobě pobývající rezident vykonává právo pobytu“.

⁵ – Konkrétně čl. 15 odst. 4 první pododstavec směrnice 2003/109 ve spojení s bodem 11 jejího odůvodnění.

⁶ – Tato zásada je zakotvena v čl. 4 odst. 3 SEU.

dobu trvání pouze několika dnů. Zadruhé v případě nepřítomnosti na tomto území po dobu delší šesti let musí druhý členský stát v souladu s čl. 9 odst. 4 třetím pododstavcem směrnice 2003/109 ověřit, zda první členský stát využil možnosti stanovit, že „ve zvláštních případech“ si dlouhodobě pobývající rezident ponechá v případě takové nepřítomnosti své právní postavení v uvedeném členském státě, a pokud tomu tak je, zda se jedná o takový zvláštní případ.